

Jaarverslag Stichting Instituut 2023

Het Scaliger Instituut heeft als doel het gebruik van de Bijzondere Collecties van de Universitaire Bibliotheken Leiden (UBL) in onderzoek en onderwijs te stimuleren en faciliteren door studenten en onderzoekers uit alle disciplines in contact te brengen met de grote rijkdom en verscheidenheid ervan via colleges, lezingen, onderzoeksprojecten en andere activiteiten. Het Scaliger Instituut wordt bijgestaan door een Wetenschappelijke Adviesraad waarin hoogleraren uit verschillende faculteiten zitting hebben.

De coördinator Kasper van Ommen besteedt 50 % van zijn fulltime aanstelling aan de taken die uit de activiteiten van het Scaliger Instituut voortkomen of door hem worden georganiseerd.

Stichting Scaliger Instituut

Sinds 2011 is het Scaliger Instituut een stichting. De stichting heeft ten doel een breed publiek kennis te laten maken met de Bijzondere Collecties van de Universitaire Bibliotheken Leiden. De stichting tracht dit doel te bereiken door het gebruik van de bijzondere collecties in onderwijs en onderzoek te stimuleren, het opzetten van Fellowshipprogramma's en het organiseren van symposia, tentoonstellingen, lezingen e.d. De stichting maakt het mogelijk om subsidieaanvragen in te dienen bij fondsen en instellingen. De stichting heeft een ANBI-status.

Het bestuur bestaat uit K. De Belder MA MLIS (voorzitter), Professor dr. M.R. Rutgers (lid), drs. M. van Meer (lid) en dr. K. van Ommen (secretaris/penningmeester).

Het bestuur vergaderde in 2023 een keer.

Scaliger hoogleraar

Dr. Rick Honings is de huidige Scaliger hoogleraar. Het komende jaar houdt hij zich o.a. bezig met het bevorderen van het onderwijs en onderzoek rond de Bijzondere Collecties van de Universitaire Bibliotheken Leiden en het geven van lezingen. Hij is samen met Coen van 't Veer initiatiefnemer en co-presentator van *De postkoloniale podcast*. Honings publiceerde verschillende artikelen in o.a. *Accolade* en het *Jaarboek Bilderdijk* en verschillende boeken, waaronder *De ontdekking van Insulinde. Op reis in Nederlands-Indië in de negentiende eeuw*. (Amsterdam: Prometheus, 2023) waarbij hij uitputtend gebruik heeft gemaakt van de Bijzondere Collecties van de UB Leiden, in het bijzonder de boeken, manuscripten, prenten en foto's van het KITLV en het KIT.

Wetenschappelijke Adviesraad (WAR)

De WAR bestaat naast de voorzitter (Scaliger hoogleraar Rick Honings) uit de volgende leden: dr. E de Bruyn (Kunstgeschiedenis), Professor dr. A. de Jong (Godsdienstwetenschappen), dr. M. Keblusek (Kunstgeschiedenis), Professor dr. F. van Lunteren (Wis- en natuurkunde), Professor dr. J. Pollmann (Geschiedenis), Professor dr. I.

Sluiter (Klassieke talen) en dr. G. Warnar (Nederlands). Van Ommen is bij het bestuur betrokken als secretaris.

Fondsenwerving

Er zijn twee fellowships aan het SI in ontwikkeling: een gesponsord door de Waalse Kerk (de De Ruusscher Stichting) in Nederland en een namens de Bibliotheca Thysiana.

Lingling Wiyadharma Fellowshipprogramma

Het Fellowship programma biedt jaarlijks aan drie wetenschappers de mogelijkheid maximaal drie maanden onderzoek te doen in de Zuidoost-Aziatische en i.h.b. de Indonesische bijzondere collecties van de Universitaire Bibliotheken Leiden. Er zijn voor het fellowship 30 geldige aanvragen voor een beurs binnengekomen. De inzendingen worden beoordeeld door een commissie bestaande uit Nico Kaptein (Geesteswetenschappen), Diana Suhardiman (directeur KITLV), Marije Plomp (UBL) en Doris Jedamski (UBL). Begin augustus worden de winnaars bekend gemaakt. Er is ook financiële ruimte om een gasthoogleraar aan te stellen, die in O&O en seminars zal participeren en een publiekslezing zal verzorgen. Voor de potentiële Visiting Professor worden suggesties ingediend door Nico Kaptein en Marek Bellen (KITLV Jakarta). Daarna zal nog overleg met Geesteswetenschappen over de aanstelling plaatsvinden.

Activiteiten 2023

Op 29 november vond in het Telders Auditorium van het Academiegebouw het Leiden University & Elsevier Symposium on Digital Sovereignty plaats. Dit symposium werd in partnership met Elsevier, die tevens een fellowshipprogramma sponsort, georganiseerd. Keynote speaker was Jamal Shahin (Free University Brussels/University of Amsterdam die sprak over *Why should academics and universities be interested in their digital sovereignty?*

Fellowshipprogramma Scaliger Instituut

Er waren in 2023 zeven gesponsorde fellowships aan het Scaliger Instituut verbonden. Daarnaast wordt het studieverblijf van onbetaalde gastonderzoekers (Scaliger fellows) gefaciliteerd en ondersteunt het instituut de tweejaarlijkse Maatschappij der Nederlandse Letterkunde Fellowship.

In 2023 zijn twaalf betaalde Fellows en tien Scaliger Fellows (gastonderzoekers) in de UBL werkzaam geweest.

Brill Fellowship

Ook in 2023 bekostigde Uitgeverij Koninklijke Brill het verblijf van 'Brill fellows' bij het Scaliger Instituut. Voor de selectie en beoordeling is een aparte board verantwoordelijk. Het bezoek van de fellows aan de bibliotheek mondt regelmatig uit in een publicatie van het onderzoek in een van de tijdschriften en/of reeksen van uitgeverij Brill.

De Brill Fellows die in 2023 zijn aangesteld waren:

Irna Kozmanova (Charles University, Prague, Faculty of Arts, Department of Germanic Studies Assistant professor, Head of the Dutch Section): *Studeren in het buitenland wanneer het land van herkomst of gastland verdwijnt. De uitvoering van de culturele overeenkomst tussen Tsjechoslowakije en Nederland aan de Rijksuniversiteit Leiden 1938–1940.*

Lukáš Felbr (Charles University, Prague, Faculty of Arts, Department of Germanic Studies): *Studeren in het buitenland wanneer het land van herkomst of gastland verdwijnt. De uitvoering van de culturele overeenkomst tussen Tsjechoslowakije en Nederland aan de Rijksuniversiteit Leiden 1938–1940*

Kelvin Ng (Department of History, Yale University USA): *Vernacular Equality: Migration and Resistance in the Indian Ocean, c. 1920-1940*

Yun Xie (Universiteit Utrecht): *Dynamic Heritage: discovering the provenance and re-establishing the typography methods of Brill's non-western metal typefaces*

Daniel Rafiqi (King's College London, England): *Catharsis in Testimony: Refugee Experience and Huguenot Autobiographical Writing, 1681-1750*

Bram Vannieuwenhuysse (Universiteit van Amsterdam): *Op zoek naar de vroegere kaartgebruikers in de collectie Bodel Nijenhuis*

Van de Sande Fellowship

Het bestuur van de Stichting Van de Sande besloot in 2022 om de Van de Sande Fellowship voor steeds met een jaar te continueren. De afgelopen jaren heeft dit fellowshipprogramma zichzelf bewezen.

De Van de Sande Fellows 2023 was Erik-Jan Bos (Erasmus School of Philosophy, Erasmus Universiteit): *An unknown manuscript of Descartes' Traité de l'homme in the Bibliotheca Thysiana*

Juynboll Fellowship

Het Juynboll Fellowshipprogramma biedt binnen- en buitenlandse wetenschappers de mogelijkheid om onderzoek te doen in de Bijzondere Collecties van de Universitaire Bibliotheken Leiden. De beurs ondersteunt wetenschappers voor een periode van maximaal twee maanden in hun onderzoek naar de Arabische en Islamitische collecties.

Isaac Alfred Ailion Fellowship

Het Isaac Alfred Ailion Fellowshipprogramma biedt binnen- en buitenlandse wetenschappers de mogelijkheid om onderzoek te doen naar materiaal uit de Bijzondere Collecties van de Universitaire Bibliotheken Leiden op het gebied van Japanse taal en cultuur.

De Ailion Fellow 2023 was:

Arlette Kouwenhoven (Independent scholar): *A New Biography of Philipp Franz von Siebold*

Drewes Fellowship

De Drewes Fellowship is ingesteld voor de bestudering van de Islam en Indonesië in godsdienstige zin, in het bijzonder de islamitische mystiek en meer specifiek de islamitische mystiek zoals beschreven in de zgn. Suluks.

De Drewes Fellow 2023 was:

Majid Danesghar (Center for Southeast Asian Studies, Kyoto University, Japan): *Persianate Malay Manuscripts: The Significance of the Banten Collection in Leiden University Library*

Wouter Swets Fellowship

De Wouter Swets Fellow doet onderzoek m.b.v. bronnenmateriaal uit de etnomusicologische collectie van Wouter Swets gericht op de muzikale traditie van de Balkan, Centraal-Azië en Noord-Afrika of in vergelijkbare collecties van de UBL, aangevuld met materiaal uit de rijke Bijzondere Collecties van de universiteitsbibliotheek en het Prentenkabinet.

Lingling Wiyadharma Fellowship

Het Fellowship programma biedt jaarlijks aan drie wetenschappers de mogelijkheid maximaal drie maanden onderzoek te doen in de Zuidoost-Aziatische en i.h.b. de Indonesische bijzondere collecties van de Universitaire Bibliotheken Leiden.

De Lingling Wiyadharma Fellows 2023 waren:

Ilham Nurwansah (Center for the Study of Islam and Society (PPIM), Syarif Hidayatullah Jakarta State Islamic University (UIN) Jakarta, Indonesia): *Renewing the Catalogue of Sundanese Manuscripts: Leiden University Library Collection.*

Mohammad Refi Omar Ar Razy (Padjadjaran University, Sumedang, Indonesia): *Tracing back of Hosein Djajadiningrat's Ideas and his Intellectual Interaction in the Colonial Period.*

Muhammad Haidar Izzuddin (alumnus Universitas Indonesia): *Catalogue of Ulu manuscripts in the Special Collection of Leiden University: A Further Contribution to Ulu Manuscript Research.*

De drie fellows gaven op 22 november een presentatie over hun onderzoek in de UB Leiden voor de heer Van der Valk, de sponsor van de fellowship en een aantal van zijn gasten.

Scaliger Fellows

Het Scaliger Instituut biedt ook een aantal onbezoldigde fellowships aan voor gastonderzoekers. Zij worden gefaciliteerd door het instituut in de vorm van een plek in de Scaliger ruimte en het verlenen van een lenerspas.

De Scaliger fellows in 2023 waren:

Jacqueline Hylkema (Leiden University College Den Haag (LUC)): *Vervalsingen project*

Anton van der Lem (Independent researcher): *Leven en werk van Johan Huizinga*

Wybren Scheepsma (Independent researcher): *Middeleeuwse Moderne devotie handschriften*

Forough Sajadi (Independent researcher): *Persian miniatures and manuscripts in Dutch museums, libraries, and private collections*

Minori Kogure (Juntendo University, Japan): *De Nederlandse invloed in Japan na de Meiji restauratie van 1867*

Bob van Strijen (Doctoral Research Fellow in Old Norse Philology, University of Oslo, Norway): *Politicized Philology? The scholarship of Jan de Vries and his colleagues*

André Basson (Brock University, Centre for Medieval & Renaissance Studies, St. Catharines, Canada): *Literary Tradition and Ascetic Imagination in the Poetry of Paulinus of Nola*

Jeonghun Choi (Harvard University, USA): *Globalizing historical knowledge in the Netherlands and Japan: The 19th century*

Ralf Grüttemeier (Carl von Ossietzky Universität Oldenburg, Germany): *Quality in Scholarship on Dutch literature*

Francesca Piccioni (Università degli Studi di Cagliari, Dipartimento di Lettere, Lingue e Beni Culturali, Italy): *The manuscript tradition of Apuleius' De magia and Florida*

Daarnaast werd het verblijf van twee MNL fellows gefaciliteerd. Andreas Krogull (Deutsches Seminar, University of Zürich, Zwitserland) deed in de bibliotheek onderzoek naar *Het potentieel van een vergeten tekstsoort: Nederlandse huishoudboekjes als historisch-sociolinguïstische bronnen* en Suzan Folkerts (Athenaeumbibliotheek Deventer) onderzocht

De schrijf- en leescultuur van de Moderne Devotie, aan de hand van de Middeleeuwse handschriftenproductie in Deventer

Overige activiteiten

Van Ommen schreef voor het *Jaarboek Bilderdijk* een artikel over 'Bilderdijk en de schim van Scaliger' en een artikel over 'Hoe leerde Scaliger Turks?' in de bundel *Tot publijcque dienst der studie: boeken uit de Bibliotheca Thysiana* (Hilversum: Verloren, 2023).

Overzicht fondsenwervingsactiviteiten

Koninklijke uitgeverij Brill
Brill Fellowship € 6.000 per jaar

Stichting Van de Sande
Van de Sande Fellowship, afhankelijk van besteding

Juynboll Stichting
Juynboll Fellowship € 2.000 per jaar

Mw. H.M.A. Drewes
Drewes Fellowship 10.000 in een keer

Isaac Alfred Ailion Foundation
Ailion Fellowship, afhankelijk van besteding

Vera Gottschalk-Frank Stichting
Arminius Fellowship € 5.000 per jaar

Erven Wouter Swets
Wouter Swets Fellowship € 3.000 per jaar

Fellowship for Digital Scholarship sponsored by Elsevier €10.000 in een keer

Voor akkoord getekend
Leiden,

K. De Belder
Voorzitter

M.R. Rutgers
Lid

M. van Meer
Lid

K. van Ommen
Secretaris/penningmeester